

Zaaknummer : 01086565
Ons Kenmerk : ODH1002168
Datum : 16-04-2024

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 6 november 2023 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het versterken van de kades in de Alblasserwaard tussen Alblasserdam en Ottoland en is aangevraagd het namens Waterschap Rivierenland. De aanvraag betreft het opzettelijk doden en vangen, het opzettelijk verstoren alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de heikikker en de rugstreeppad. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk doden of vangen van de heikikker (*Rana arvalis*) en de rugstreeppad (*Epidalea calamita*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de heikikker (*Rana arvalis*) en de rugstreeppad (*Epidalea calamita*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de heikikker (*Rana arvalis*) en de rugstreeppad (*Epidalea calamita*);
- Artikel 3.6, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor het, anders dan voor verkoop, onder zich hebben of vervoeren van de heikikker (*Rana arvalis*) en de rugstreeppad (*Epidalea calamita*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 maart 2024 tot en met 1 maart 2029.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te **verlenen** aan Waterschap Rivierenland;
- II. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende gegevens van 4 april 2024 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 1 maart 2029.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient:
 - a. de start van de werkzaamheden te melden (startmelding);
 - b. het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering één week van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
 - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

2. De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden die betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Activiteitenplan heikikker en rugstreeppad - In het kader van de Wet natuurbescherming' van 4 april 2024 en de aanvullende gegevens van 4 april 2024. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b. aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c. de uit te voeren werkzaamheden;
 - d. de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e. de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
 - g. het logboek van de ecologische begeleiding dat door de deskundige wordt bijgehouden.
3. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol inclusief het logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
4. De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de heikikker en de rugstreeppad.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en/of (beschermde) soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie.

De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan ontheffing aanvragen opstellen of daarbij ondersteunen;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk (inclusief vrijstellingen en gedragscodes);
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties en/of een ecologisch adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

5. De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Activiteitenplan heikikker en rugstreeppad - In het kader van de Wet natuurbescherming' van 4 april 2024 en de aanvullende gegevens van 4 april 2024.
6. Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
7. Tijdig, uiterlijk één maand voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.

Specifieke voorschriften

8. Er dient gewerkt te worden volgens de meest actuele versie van het 'Desinfectie protocol veldwerk' van Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland (RAVON²) om het risico in te perken op het overbrengen van amfibie ziektes, waaronder chytridiomycose en het ranavirus. Dit houdt in dat al het materiaal, zoals handschoenen en laarzen voor- en achteraf ontsmet moeten worden.
9. Het plangebied dient ongeschikt te worden gemaakt in de minst kwetsbare periode van de heikikker en de rugstreeppad en onder begeleiding van een ecologisch deskundige (zie voorschrift 4). Deze minst kwetsbare periode betreft de actieve periode, die loopt van 1 april tot en met 30 september. Het ongeschikt maken dient te worden uitgevoerd door het maaien van het plangebied. Hieraan verbinden wij de volgende voorwaarden:
 - a. tijdens het maaien dient een maaihoogte van maximaal acht centimeter boven het maaiveld te worden aangehouden;
 - b. de rijsnelheid dient te worden gematigd tot maximaal 5 km/u en er dient in één richting te worden gemaaid;
 - c. de ecologisch deskundige dient tijdens de eerste maaironde voor de maaimachine uit te lopen. Eventuele individuen van de heikikker en de rugstreeppad dienen meteen te worden verplaatst buiten het werkterrein van de maaimachine;
 - d. bij daaropvolgende maairondes dient door, of onder begeleiding van, de ecooloog gecontroleerd te worden op eventueel aanwezige individuen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden;
 - e. de ecologisch deskundige dient te bepalen of de temperatuur hoog genoeg is, zodat de individuen actief genoeg zijn om te starten met de maaiwerkzaamheden. De uitvoering van bovenstaande dient te worden vastgelegd in het werkprotocol en te worden bijgehouden in het logboek (voorschrift 2 en 3).
10. Indien er meer dan een week verstrijkt tussen het ongeschikt maken en frezen van het terrein en het afgraven van de toplaag, dient, onder begeleiding van de ecooloog of iemand die door deze geïnstrueerd is, gecontroleerd te worden op eventuele aanwezige individuen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voordat de toplaag wordt afgegraven.

² Zie https://www.ravon.nl/Portals/2/Bestanden/Publicaties/Hygiene_protocol.pdf.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Op alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Gelet op deze specifieke zorgplicht dient inzicht verkregen te worden met betrekking tot de aanwezigheid van soorten op de locatie van de activiteit. Hierbij geldt dat objectief vastgesteld moet worden of soorten negatieve gevolgen ondervinden. Indien noodzakelijk moeten maatregelen getroffen worden om negatieve gevolgen zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden te voorkomen. Indien negatieve gevolgen redelijkerwijs niet te voorkomen zijn, dient de activiteit gestaakt te worden.
- In het kader van de specifieke zorgplicht dient tevens rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Indien de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde, dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 6 november 2023 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het versterken van de kades in de Alblasserwaard tussen Alblasserdam en Ottoland en is aangevraagd het namens Waterschap Rivierenland. De aanvraag betreft het opzettelijk doden en vangen, het opzettelijk verstoren alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de heikikker en de rugstreeppad. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk doden of vangen van de heikikker (*Rana arvalis*) en de rugstreeppad (*Epidalea calamita*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de heikikker (*Rana arvalis*) en de rugstreeppad (*Epidalea calamita*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de heikikker (*Rana arvalis*) en de rugstreeppad (*Epidalea calamita*);
- Artikel 3.6, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor het, anders dan voor verkoop, onder zich hebben of vervoeren van de heikikker (*Rana arvalis*) en de rugstreeppad (*Epidalea calamita*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 maart 2024 tot en met 1 maart 2029.

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- Activiteitenplan heikikker en rugstreeppad, in het kader van de Wet natuurbescherming, Ecoresult B.V., rapportkenmerk: ER20231005v01, 6 november 2023 (ODH866760);
- Nader onderzoek heikikker, poelkikker en rugstreeppad - In het kader van de Wet natuurbescherming, Ecoresult B.V., rapportkenmerk: ER20230927v01, 6 november 2023 (ODH866759);
- Quicksan - In het kader van de Wet natuurbescherming en Verordening ruimte, Ecoresult B.V., rapportkenmerk: ER20191119v02, 19 maart 2020 (ODH866758);
- Feiten over werking van het watersysteem in de Alblasserwaard en achtergronden bij mogelijke maatregelen - Achtergrondrapportage met factsheets, Hydrologic B.V., Infram B.V., Strootman, Waterschap Rivierenland, juli 2017 (ODH866756);
- Eindrapport verkenning Herbeoordeling en verkenning kadeversterking Alblasserwaard Vijfheerenlanden (tranche 1), BWZ Ingenieurs B.V. oktober 2021 (ODH866757);
- E-mail met betrekking tot aanvullende werkzaamheden, Ecoresult B.V., 17 januari 2024 (ODH943240)
- Bijlage 4 Overzichtskaart inlagen hoogteopgave, Waterschap Rivierenland, 29 november 2023, (ODH943238);
- Bijlage 5 Overzichtskaart inlaten hoogteopgave, Waterschap Rivierenland, 29 november 2023 (ODH943239).

Procedure

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze aanvraag.

Omdat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 22 maart 2024 verzocht om aanvullende gegevens.

Op 4 april 2024 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- E-mail beantwoording aanvullende vragen ontheffing hoogteopgave kadetrajecten A5H, Ecoresult B.V., 4 april 2024 (ODH1023764);
- Activiteitenplan heikikker en rugstreeppad, in het kader van de Wet natuurbescherming, Ecoresult B.V., rapportkenmerk: ER20231005v02, 4 april 2024 (ODH1023763) (hierna: activiteitenplan).

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 12 december 2023 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De heikikker en de rugstreeppad zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. De heikikker en de rugstreeppad zijn tevens opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de heikikker en de rugstreeppad opzettelijk te doden en te vangen;
- de heikikker en de rugstreeppad opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de heikikker en de rugstreeppad te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.6, tweede lid, van de Wnb, is het verboden om, anders dan voor verkoop, de heikikker en de rugstreeppad, te vervoeren of onder zich te hebben.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

De aanvraag heeft betrekking op de kadeophoging van meerdere trajecten binnen de Alblasserwaard, zoals afgebeeld in figuur 1 van het activiteitenplan. Deze ingreep bestaat uit meerdere stappen, te weten:

- het wegfrezen van de toplaag;
- het afgraven van de toplaag;
- het opbrengen van nieuwe grond;
- het terugbrengen van de toplaag;
- het egaliseren van de toplaag; en
- het inzaaien van de toplaag.

De werkzaamheden staan gepland om te worden uitgevoerd in 2024 en 2025. De doorlooptijd wordt geschat op acht tot twaalf weken. In verband met eventuele uitloop van de werkzaamheden is een langere ontheffingsperiode aangevraagd.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2023 onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de heikikker en de rugstreepad binnen het plangebied. Het onderzoek is grotendeels uitgevoerd conform de Kennisdocumenten Heikikker en Rugstreepad (BIJ12, 2017) en de Soortinventarisatieprotocollen (Netwerk Groene Bureaus, 2017).

Er zijn kleine afwijkingen geweest in de onderzoeksmomenten voor de heikikker. Er is onderzoek gedaan, verdeeld in verschillende trajecten. Niet bij al deze trajecten is de tussenperiode van tien dagen tussen de twee onderzoeksrondes in acht genomen. Hiervoor is gekozen om de onderzoeken te laten plaatsvinden bij gunstige weersomstandigheden en zo een betrouwbaar resultaat te waarborgen. Aanvullend op de onderzoeksprotocollen is gezocht naar de aanwezigheid van ei-klompen in de watergangen in en nabij het plangebied. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Heikikker

De heikikker is in het plangebied aangetroffen. In totaal zijn 305 waarnemingen gedaan van de heikikker, verspreid over nagenoeg het gehele plangebied. Het plangebied maakt daarmee deel uit van het functioneel leefgebied in de vorm van vaste rust- en verblijfplaatsen in zomer- en overwinteringshabitat van de heikikker. Ondanks het treffen van mitigerende maatregelen valt niet honderd procent uit te sluiten dat toch een enkel individu gewond zal raken of gedood zal worden. Met de geplande werkzaamheden gaat het functioneel leefgebied tijdelijk verloren en worden individuen opzettelijk gevangen, verstoord en mogelijk gedood. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, en artikel 3.6, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Rugstreepad

De rugstreepad is in het plangebied aangetroffen. In totaal zijn er 22 waarnemingen gedaan, verdeeld over 8 van de 43 kadevlakken. De aanwezigheid van de rugstreepad lijkt voornamelijk gerelateerd aan de bebouwingkernen in de nabijheid van het plangebied. Het plangebied maakt daarmee deel uit van het functioneel leefgebied in de vorm van vaste rust- en verblijfplaatsen in zomer- en overwinteringshabitat van de rugstreepad. Ondanks het treffen van mitigerende maatregelen valt niet honderd procent uit te sluiten dat toch een enkel individu gewond zal raken of gedood zal worden. Met de geplande werkzaamheden gaat functioneel leefgebied tijdelijk verloren en worden individuen opzettelijk gevangen, verstoord en mogelijk gedood. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, en artikel 3.6, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de heikikker en de rugstreepad tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in 'Activiteitenplan heikikker en rugstreepad - In het kader van de Wet natuurbescherming' van 4 april 2024 en de aanvullende gegevens van 4 april 2024. Voorafgaand aan de werkzaamheden worden de oevers binnen het plangebied ongeschikt gemaakt voor de heikikker en de rugstreepad door het maaien van de vegetatie. Hierbij wordt zoveel mogelijk gefaseerd gewerkt, waarbij slechts aan enkele kadetrajecten tegelijk wordt gewerkt. Er wordt gewerkt met klein en licht materieel. De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare winterperiode van de heikikker en de rugstreepad. In de toekomstige situatie is het plangebied hersteld in een situatie die nagenoeg gelijk is aan de huidige situatie.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiespecifiek omdat het gaat om het uitvoeren van werkzaamheden aan bestaande kades. Het betreft onder andere kades langs het Achterwaterschap, de Ammersche Boezem, de Dwarsgang, het Smoutjesvliet

en de Peursumsche Vliet zoals weergegeven in figuur 1 van het activiteitenplan. De kades verkeren niet meer in een goede staat waarmee de waterveiligheid in het geding komt en er een risico is op kadebreuk. Omdat de kades enkel worden opgehoogd, blijven de kades na afloop van de werkzaamheden nagenoeg gelijk als in de huidige situatie. Een andere inrichting van het project is om die reden dan ook niet mogelijk. Wel wordt er rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de heikikker en de rugstreeppad en worden wat betreft de werkzaamheden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de heikikker en de rugstreeppad te verminderen. Dit wordt tevens opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Met deze maatregelen worden effecten op de heikikker en de rugstreeppad tijdens de werkzaamheden zoveel mogelijk beperkt.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de heikikker en de rugstreeppad zoveel mogelijk voorkomen.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang 'ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom' zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, sub 2, van de Wnb en het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, sub 3, van de Wnb.

Wij merken op dat het wettelijk belang 'ter voorkoming van ernstige schade...' in de context van deze ontheffing niet op zijn plaats is. Uit de Richtsnoeren bij de Habitatrictlijn is op te maken dat het bij dit belang gaat om schade, direct veroorzaakt door in het wild levende beschermde dieren of planten, wat een ontheffing van de verbodsbepalingen zou rechtvaardigen. Volgens dezelfde Richtsnoeren en volgens vaste jurisprudentie moeten de uitzonderingsbepalingen van artikel 3.8, vijfde lid van de Wnb strikt worden uitgelegd.

Het uitvoeren van de kadewerkzaamheden is om de volgende redenen van groot belang voor de openbare veiligheid. De bescherming van ons land en inwoners tegen overstromingen is wettelijk verankerd in de Waterwet (nu Omgevingswet). Het Waterschap Rivierenland draagt de verantwoordelijkheid voor regionale waterkeringen en het beheer en onderhoud daarvan binnen zijn beheergebied. Uit de Waterverordening Waterschap Rivierenland volgt de verplichting dat er een veiligheidsnorm wordt gehandhaafd voor regionale waterkeringen. Dit is uitgedrukt in een gemiddelde overschrijdingskans per jaar. De normeringen van de IPO-methode zijn gebaseerd op de potentiële overstromingsschade in het door de waterkering beschermde gebied.³ Voor de kadevakken in het plangebied geldt een IPO-klasse van 3, wat inhoudt dat er een overschrijdingskans is van eens per honderd jaar.⁴ De gevolgschade die hierbij wordt verwacht, ligt in de bandbreedte van 36 miljoen tot 116 miljoen euro.³

Als de stabiliteit en hoogte van de kadevakken niet verbeterd worden, betekent dit dat de overschrijdingskans in het plangebied niet meer voldoet aan de wettelijk bepaalde norm. Sinds in 2003 de kade in Wilnis⁵ is doorgebroken, is bekend dat er ten tijde van hoge temperaturen, droogte en lagere waterstanden een groot risico bestaat op dijkbreuk voor veendijken.⁶ Wanneer een doorbraak plaatsvindt van een regionale kering, zoals de kades in het plangebied, kan dit leiden tot een inundatiediepte van enkele centimeters tot plaatselijk 150 cm. Bij een doorbraak

³ Groot-Zwaaftink *et al.*, 2022. Actualisering IPO-schadetabel regionale waterkeringen. Rapportnummer: 2022-49. STOWA, Amersfoort, zie ook <https://edepot.wur.nl/582014>.

⁴ Vastgestelde Legger waterkeringen, Waterschap Rivierenland: <https://wsrivierenland.maps.arcgis.com/apps/View/index.html?appid=388180c89db140e9884c57f008e8ff5f>.

⁵ Zie ook <https://www.uu.nl/nieuws/wat-is-het-risico-op-dijkdoorbraak-bij-droogte> en https://nl.wikipedia.org/wiki/Kadebreuk_Wilnis.

⁶ Calle *et al.*, 2004. Kwetsbaarheid van veenkaden door droogte. Hulpmiddel bij de identificatie van kwetsbare (veen-)kaden en prioritering van veenkaden voor inspectie tijdens droogte. Rapportnummer: 2004-17. STOWA, Utrecht, zie ook <https://edepot.wur.nl/118911>.
ODH1002168

vindt tevens een abrupte val van waterstanden plaats in een groot deel van de boezem. Het risico op het afschuiven van andere kades naar buiten is daardoor groot. De doorbraak in Wilnis heeft grote schade tot gevolg gehad, omdat water-, elektra- en gasleidingen braken. In het plangebied is meerdere kadevakken tevens sprake van de aanwezigheid van buisleidingen, waardoor het transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Het gaat hierbij om stoffen die giftig, brandbaar of licht ontvlambaar kunnen zijn.⁷ Daarnaast zijn er belangrijke ontsluitingswegen (N214 en N216) en regionale fietspaden aanwezig in en in de omgeving van het plangebied, welke mogelijk ontoegankelijk raken bij een kadebreuk.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de heikikker en de rugstreeppad, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Staat van instandhouding

De heikikker en de rugstreeppad zijn aangetroffen binnen het plangebied. Als gevolg van de werkzaamheden zijn delen van het plangebied tijdelijk ongeschikt voor beide soorten. Daarmee gaat, tijdelijk, zomer- en overwinteringshabitat en functioneel leefgebied van de heikikker en de rugstreeppad verloren. Om invloed op beide soorten zoveel mogelijk te voorkomen, wordt het plangebied voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt in de minst kwetsbare periode van de heikikker en de rugstreeppad, 1 april tot en met 30 september. Deze periode valt binnen de voortplantingsperiode van beide soorten, maar de werkzaamheden hebben geen effect op het voortplantingshabitat. Daarom kunnen de werkzaamheden ook in deze periode uitgevoerd worden.

Dit ongeschikt maken, zoals vastgelegd in de voorschriften, wordt uitgevoerd door het maaien van de kades binnen het plangebied onder begeleiding van een ecologisch deskundige en dient te worden bijgehouden in het logboek. Deze vorm van ongeschikt maken is niet gebruikelijk, echter is het in deze specifieke situatie niet mogelijk om amfibieënschermen te plaatsen gezien de grote schaal van de werkzaamheden. Ondanks de directe begeleiding van de ecologisch deskundige kan het incidenteel voorkomen dat individuen gedood worden gedurende de werkzaamheden. Door het maaien van de vegetatie, tot een hoogte van maximaal acht cm boven het maaiveld, wordt het plangebied voor de soorten minder aantrekkelijk en tegelijkertijd overzichtelijker. Deze omstandigheden dienen te worden gehandhaafd om het plangebied ongeschikt te houden. Bij alle maairondes dient onder begeleiding van de ecooloog of iemand die door deze geïnstrueerd is, gewerkt te worden. Na het ongeschikt maken, wordt de grasmat gefreesd waarna de toplaag van de kade wordt afgegraven. Omdat de toplaag na het frezen beter vergraafbaar wordt voor de rugstreeppad, achten wij het noodzakelijk op te leggen dat er tevens ecologische begeleiding nodig is voordat de toplaag wordt afgegraven. Dit en overige voorwaarden hebben wij vastgelegd in de voorschriften.

Gedurende de uitvoering van de werkzaamheden worden maatregelen getroffen om de soorten te ontzien. De werkzaamheden aan de oevers worden gefaseerd uitgevoerd, met klein materieel waarbij de vervoersbewegingen stapvoets plaatsvinden. De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd om het leefgebied niet in zijn geheel aan te tasten en individuen de tijd te geven om zich te verplaatsen. Zoals in paragraaf 7.5 van het activiteitenplan is beschreven blijft in de nabijheid van het plangebied het resterende deel van het oorspronkelijke habitat behouden doordat hier tegelijkertijd geen werkzaamheden worden uitgevoerd en dit gebied niet wordt gemaaid gedurende de werkzaamheden.

⁷ Atlas Leefomgeving – Kaart Transport gevaarlijke stoffen – buisleidingen: <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>.
ODH1002168

In de toekomst bieden de herstelde taluds opnieuw geschikt overwinteringshabitat en functioneel leefgebied. De herstelde kades worden ingezaaid met een gras- en kruidenmengsel om het herstel van de vegetatie te bevorderen. Een verandering in het beheer van de kades en taluds wordt niet voorzien.

De heikikker en de rugstreepdarter komen verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen de Alblasserwaard. Naast het leefgebied dat gedurende de werkzaamheden geschikt blijft, wordt door de fasering niet het gehele leefgebied in één keer aangetast, maar komt hersteld leefgebied beschikbaar gedurende de werkzaamheden. Dit, in combinatie met de voorgenomen maatregelen om doding en verstoring van de heikikker en de rugstreepdarter zoveel mogelijk te voorkomen, maakt het aannemelijk dat de heikikker en de rugstreepdarter in de directe omgeving aanwezig blijven.

Concluderend

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de heikikker en de rugstreepdarter.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de heikikker en de rugstreepdarter op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere toestemmingen nodig zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren, bijvoorbeeld van de gemeente of het waterschap.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing zoals bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.